СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРҐАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XLII. Ч. 186. Джерзи Сіти, Н. Дж., пятниця, 9 серпня 1934. — VOL. XLII. No. 186. Jersey City, N. J., Friday, August 10, 1934. THREE CENTS.

ПОСУХА ТРЕВАЄ ДАЛІ

ШІКАҐО. — Середньо-західні стейти дальше терплять через посуху. В середу в стейті Айова температура досягала 115 ступнів Фаренґайта. В багатьох місцях у стейті Ілиной спека теж звичайно переходила поза 100 ступнів.

Бюро погоди у Вашинґтоні каже, що стан рільничих ростин не поправляється. Тільки в деяких околицях упав дощ, і фармери сподіваються, що це поправить кукурудзу. На шікаґовській біржі ціни на рільничі продукти вже почали підноситися.

За обчисленнями уряду, цьогорічний збір бавовни буде виносити 9 міліонів звоїв, отже це буде найменший збір від 1898 року. Ціни бавовни вже ростуть.

Федеральний уряд приготовляється вислати 10,000 штук худоби з навіщених засухою околиць на пасовиська в стейті Ню Джерзі.

КАМПАНІЯ ЗА МІЖНАРОДНЮ ОРҐАНІЗАЦІЮ ЮНІЙ.

АТЛАНТИК СИТІ (Ню Джерзі). — Виконавчий уряд Американської Федерації Праці постановив піддати наступній конвенції цеї орґанізації до вирішення проєкт, щоб американські робітничі юнії приступили до Міжнародньої Робітничої Орґанізації в Женеві. Подібні пропозиції вже предкладано таким конвенціям кілька разів і за кождим разом по довшій дебаті пропозицію відкидано.

Наступна конвенція має відбутися в Сан Франсіско. Міський уряд Атлентик Сити старався стягнути конвенцію до себе, але виконавчий комітет Федерації Праці рішив відкинути пропозицію, бо міський уряд не дозволяє своїм пожарникам приступати до юнії.

КАМПАНІЯ ЮНІЙ ПРОТИ БОЛЬШЕВИЗМУ.

БОСТОН (Месечусетс). — Вилієм Ґрін, предсідник Американської Федерації Праці, вислав на конвенцію стейтової Федерації Праці, котра тепер тут відбувається, лист, у котрім закликує американських юнійних робітників дати відпір заходам большевицької міжнародньої орґанізації з осередком у Парижі зломати робітничі орґанізації в Злучених Державах.

Ґрін каже, що ця орґанізація збирає тепер в Америці фонди під ріжними покришками, звичайно буцімто на допомогу для жертв гітлерівського фашизму.

ПІДПРИЄМЦІ ПЕРЕРИВАЮТЬ ПРАЦЮ ДО ПОКІНЧЕННЯ СТРАЙКУ.

НЮ ЙОРК. — Робітники, заняті при плетенню одежі, вийшли в середу на страйк з великою солідарністю. Першого дня страйк обняв 11,000 робітників. Сподіваються, що решта, котрих є коло 7,000, застрайкує в найближчих днях.

Бачучи свою нездібність здержати страйк, підприємці заявили, що вони переривають працю в своїх робітнях до закінчення страйку.

ЗАКИДУЄ ФІЛЬМОВИМ „ЗІРКАМ" ПІДДЕРЖУВАННЯ КОМУНІЗМУ.

ЛОС АНДЖЕЛЕС:—Вилієм Пейн, капітан міської поліції, котрий робить слідство над радикальними рухами в Каліфорнії, зробив публично закиди, що фільмові „зірки" давали жертви на піддержку комуністичної пропаґанди.

Капітан Пейн каже, що ці фільмові актори й акторки часто не знали докладно, що вони піддержують своїми грішми. Часто думали, що це вони піддержують добродійні інституції.

Капітан не подає, котрі це саме акторки й актори давали жертви на комуністичну пропаґанду, бо проголошення таких фактів буцімто мало би мати міжнародні комплікації.

УРЯД КУБИ ЗАБРАВ ТЕЛЕФОНОВУ КОМПАНІЮ.

ГАВАНА (Куба). — Кубайський уряд перебрав під свій заряд усі телефонові сіти на острові, котрі були власністю Кубайської Телефонової Компанії, заложеної за американські капітали.

До перебрання телефонів прийшло через те, що підприємство відмовилося приняти назад до праці страйкуючих робітників.

СМЕРТЬ ДИТИНИ ВІД СКАЖЕНИНИ.

НЮ ЙОРК. — У місцевому шпиталі ім. Лінколна помер 7-літній хлопчина, Джан Келі. Автопсія тіла показала, що дитина померла на скаженину.

Дня 11 липня покусав був хлопця його улюблений песик. Коли поліцай Фалько пробував привязати собаку, цей покусав і його. Дитину й поліцая забрано до шпиталю і лікувано на скаженину, бо, коли пса незадовго потім убито, лікарі знайшли в його тілі скаженину. Дня 29 липня хлопця й поліцая випущено зі шпиталю як вилічених. Тепер хлопчина знов захорів. Його відставлено до шпиталю, але він помер. Поліцай зовсім здоровий.

Лікарі пояснюють смерть дитини тим, що скаженину дуже тяжко вилікувати, коли скажена собака покусає людину в голову так, що бактерії недуги дістаються до мозку, ще заки людині запустять лік.

ПРОПАЛИ СОВІТСЬКІ ВЧЕНІ.

Як повідомляють з Москви, експедиція з 300 осіб глядає шістьох совітських учених, які підчас наукових дослідів пропали без вісти в Памірі. Експедиція розпоряджає 40 самоходами, тисячкою коней і сотнею верблюдів. Глядання відбуваються серед незвичайно тяжких умовин, бо експедиція знаходиться в горах, що доходять до 7,000 метрів висоти.

ЗНАЙШЛИ СТАРИННІ ДЗВОНИ.

У руїнах передісторичного індійського міста Кинишби, Аризона, котре вважають памяткою камінної доби, знайдено мідяні дзвони.

СМЕРТЬ ТРІЙЛИВИМ ҐАЗАМ.

У Льозанні (Швайцарія) доконано сензаційного винаходу, що має унешкідливити трійливі ґази, які розходилисяб із бомб, що їх кидатимуть літаки на випадок війни. Цей винахід, це невеликий рухомий апарат, який можна дуже легко перенести з місця на місце. Апарат ділає так, як помпа, а саме втягає в себе трійливий ґаз, а опісля його невтралізує. Винаходом зацікавилися широкі круги швайцарських учених та військова влада. Переведені проби зі згаданим апаратом дали надсподівані висліди. Апаратом зацікавилися теж уряди інших держав.

„ТІЛЬКИ ДЬОҐТЕМ".

В сталіндорфськім районі на Катеринославщині багацько колгоспниць-селянок не хотять іти полоти. Райком рішив боротися з саботажем і притягнути „широкі маси" до роботи. Там, де це не поможе, приказують відняти селянкам землю при хатах та записати „симулянток" на чорну дошку з написом на домах, в яких вони живуть. Секретар райкому післав в колгоспи такий приказ: „На стінах хат треба писати тільки дьоґтем, щоб не змив дощ і щоб не стерли". („Правда", 23. 6.).

НЕ ХОТЯТЬ ЖЕНИТИСЯ.

Чехослотацька урядова статистика ствердила спадок вінчання мужчин і жінок, який зростає з року на рік. Замітна річ, що мужчини проявляють меншу охоту женитися ніж жінки. Тільки з вдівцями і вдовами є інакше. Бо коли вдівці женяться радо вдруге, то вдови роблять це нерадо, особливо ті, що мають вдовичі пенсії.

ЧИ ДЕРЖАВНИЙ СКАРБ ВІДПОВІДАЄ ЗА ЗЛОЧИН ПОЛІЦАЯ?

На поліційній станиці в Іґловні під Кельцями побито тяжко Яна Стаховича, наслідком чого він помер. Справа пішла перед суд, який засудив винного постерункового Томаса на 7 літ вязниці. Тепер родина Стаховича виступила з претенсіями до державного скарбу, домагаючись відшкодування. На розправі в цивільному суді представник прокураторії спротивився цьому домаганню, виходячи зі становища, ща державний скарб не може відповідати за злочин державного службовця. Однак суд був іншої гадки і рішив допустити свідків.

СМЕРТЬ „БІЛОЇ КОРОЛЕВОЇ НОРВЕҐІЇ".

Як повідомляють з Осльо, в одній сільській місцевости в Норвеґії померла на днях в 99 р. життя Каролина Бернзон, дружина славного норвезького письменника. В цілій Скандинавії поважали її як „білу королеву Норвеґії". Хоч її змисли з причини високої старости були сильно ослаблені і вона ледви бачила та чула, проте зберегла вона дивну духову вразливість і свіжість. Одіта від голови до стіп сніжно-біло, доживала віку в родинному домі в Аблештад, де від смерти її чоловіка нічо не змінилося. Вона була найкращим його товаришем. Брала участь у всьому, що інтересувало великого письменника і політика. Всі його рукописи переписувала на чисто до друку. Оригінальні рукописи Берзон звичайно нищив. Він зміняв і зчеркав багато слів і фраз, працюючи педантично над кождим своїм твором. Як сильно звязався він був зі своєю дружиною, видко з епізоду, про який дружина радо оповідала. В часі одної святочної промови він згубив провідну думку і перестав говорити. З підвищенням сказав спокійно в сторону салі: „Як то було, Каролино?" Жінка тільки на те чекала і зараз піддала йому слово. „Славно, Каролино, — говорив поет дальше — славно. Як то добре всюди мати жінку".

СЕНЗАЦІЙНИЙ СКАНДАЛ У ВАРШАВІ.

У Варшаві арештувала поліція великого багатія ґрафа де Моріє, власника кількох фільварків та кількох камяниць. Арештування переведено наслідком великого скандалу, що виявився цими днями, а саме, що ґраф де Моріє тягнув зиски з розпусти. І так при вул. Зельній віднаймав ґраф цілий четвертий поверх ріжним вуличницям, побираючи очевидно за кожну кімнату великі гроші. Разом з ґрафом арештувала теж поліція сторожа Фр. Чаплю, під замітом тягнення теж зисків із розпусти.

ХІРУРҐІЧНІ ІНСТРУМЕНТИ ЗПЕРЕД 3,000 ЛІТ.

В околицях Білгороду підчас розкопок за старими знахідками знайдено в одному гробі дві староримські урни, в яких були передісторичні хірурґічні інструменти. Всі інструменти заховалися дуже добре і, як здогадуються, можуть мати вони коло 3,000 літ. По думці знавців старини, інструменти ці становлять дуже цікавий причинок до дослідів над лікарською наукою і штукою старинних Римлян.

ТРУДНОЩІ З НОСТРИФІКАЦІЄЮ.

Медичні факультети польських університетів роблять щораз більші труднощі студентам, що стараються за нострифікацію дипльомів, осягнених за границею. Доказам цього найновіщий факт, що кільканацять нострифікантів, які зголосилися у варшавськім університеті, одержали від видідової ради медичного факультету писемне повідомлення, що їхні подання будуть розглянені аж в академічному році 1937-8. Значить, у найближчих трох роках число місць, передбачених для нострифікантів, зовсім вичерпане.

МОСКВА ЗАМОВЛЯЄ ВОЄННІ КОРАБЛІ У ФРАНЦІЇ.

Аґенція Райтера повідомляє, що совітський уряд рішив замовити у Франції 4 кружляки по 7,000 тон і 4 протимінoносці. Це рішення прийшло наслідком недавньої візити совітської морської місії у Франції.

ЗАСТРІЛИВ СЕСТРИЧКУ ПІДЧАС ЗАБАВИ.

В місцевости Башо, в Алберті, 7-літній синок Джорджа Пула бавився маленькою стрільбою калібру .22. Підчас забави він прицілився стрільбою в свою маленьку 2-літню сестричку, не хотячи надавив язичок стрільби й вистрілив. Дівчинка згинула на місці, бо кулька поцілила її саме в чоло.

САРАНА ЗАКРИЛА СОНЦЕ.

12 липня понад місцевістю Кинлі в Саскачевані від 11 години до 2 години пополудні летіли цілі хмари сарани, і то такі густі, що закрили були собою сонце. Сарана летіла на захід.

ЖАХЛИВА СМЕРТЬ ВІД ЕЛЕКТРИЧНОЇ СТРУЇ.

В Костухні коло Катовиць кілька людей вкопували перед тамошньою фабрикою цинкової бляхи два залізні стовпи, щоб на них завісити декорації з нагоди „Свята Моря". Підчас згаданої праці один залізний стовп обсунувся і впав на сітку дротів з великою електричною натугою. У хвилині, коли стовп мав упасти, підбігли до нього три робітники, Т. Мотика, Л. Фриц і Й. Ґрек. Сильна електрична струя, що сплила по залізнім стовпі, вбила на місці Мотику й Фрица, а Ґрека так сильно поразила, що його у грізному стані відвезли до лічниці.

УБИВ СВОГО ТОВАРИША І СКІНЧИВ САМОГУБСТВОМ.

У Варшаві на Повонзках безробітний Микита Банко убив свого таварища Едварда Копія, теж безробітного. Опісля тяжко зранив себе. Причина самогубства матеріяльна нужда.

ЖІНКА КОХАЛАСЯ В ЖІНЦІ.

В Лодзі при вул. Наврот скочив з III поверха 25-літній робітник Евген Шайнбарт. На місце випадку приїхало ратункове поготівля і відвезло Шайнбарта у безнадійному стані до лічниці. Підчас точніших лікарських оглядин виявилося, що Шайнбарт є жінкою. Шайнбартівна, це патольоґічний тип жінки, що проявляла завжди мужеські нахили, ходила в мужеськім одінню, а перед кількома днями пізнала Вікторію Стемповську, якій освідчилася. В часі нареченства Шайнбартівна була незвичайно ніжна для своєї нареченої і вміла завжди так поводитися, що Стемповській навіть ніколи не прийшло на думку, що має нареченого жінку. Останніми часами Стемповська почала підозрівати Шайнбартівну, а вона здогадно зі страху, щоб ціла правда не виявилася, вирішила заподіяти собі смерть. По цілоденній пиятиці з Стемпоською в її мешканні Шайнбартівна скочила вечором з III поверху. Ціла історія викликала в Лодзі велику сензацію.

ЛЯЦЬКА „ЧИСТКА" ЗАХОПИЛА ЧОРТКІВЩИНУ

ПОЛЬСЬКА ПОЛІЦІЯ ПЕРЕВОДИТЬ СИСТЕМАТИЧНІ АРЕШТИ УКРАЇНЦІВ У ЦІЛОМУ ПОВІТІ.

ЧОРТКІВ (Західня Україна). — Систематичні арешти Українців у східній Галичині з черги докотилися й до чортківського повіту. Переводячи, за комуністичним зразком, „чистку", польська поліція робить систематичні арешти, головно серед української ґімназійної молоді. З першого заходу біля „чистки" поліція арештувала десять українських молодиків і тепер переводить дальші ревізії та шукає „причини" до арештування.

Як ті „причини" поліція знаходить, може послужити такий приклад. До господаря зі Шманьковець, Олекси Горачого, зайшов пізним вечором місцевий парубок латинник і приніс йому якийсь лист, кажучи, що хтось передав цей лист з Чорткова. Парубок негайно відійшов. Не встиг Горачий подивитися на той лист, як до хати ввійшли аґенти тайної поліції й перевели ревізію. Не читаючи, вони забрали з собою той лист і арештували Горачого.

Зі Старої Ягольниці надійшли відомости, що там арештовано кількох селян також при допомозі подібних листів. Отак польська влада доконує „мирну пацифікацію", або, по большевицькому, „чистку" українських земель від Українців.

МОСКВА СПАЛИЛА ВІДРАЗУ 36 ВАҐОНІВ УКРАЇНСЬКИХ КНИЖОК.

ЛЬВІВ (Західня Україна). — Сюди дійшли відомости з Великої України, що, переводячи „чистку" української літератури від „націоналістичного ухилу", московські аґенти з черги спалили відразу 36 ваґонів українських книжок. Всі ті книжки переважно наукові й видані большевицьким видавництвом, а тому свого часу були зредаґовані й „препаровані" відповідно до бажань комуністичної цензури.

Та тепер виявилося, що тої цензури було замало й тому майже кожду українську книжку, де не підкреслюється єдности українського й московського народу, де не вихвалюється попід небеса Леніна та Сталіна й де нема „доказів" нероздільности Москви від України, большевики нищать.

ОРҐАНІЗУЮТЬ ДОПОМОГУ ПОВОДЯНАМ.

ЛЬВІВ (Західня Україна). — Населення східньої Галичини вже почало орґанізувати допомогу тим, що зруйновані останньою повінню. Вже зорґанізовано комітет допомоги Лемківщині та іншим околицям, навіщеним повінню.

Митрополит Шептицький звернувся з закликом до духовенства й вірних, щоб негайно приступлено до збирання жертв потерпілим, які тепер знаходяться в тяжкій біді.

ГАРМАТНЕ СТРІЛЬНО ВБИЛО ПЯТЬОХ ХЛОПЦІВ.

КОВЕЛЬ (Західня Україна, Волинь). — Сім хлопчиків знайшли в полі стару гарматну кулю. Підчас їх старання розібрати цю кулю, вона вибухла. На місці згинули пять хлопців, а два були так тяжко поранені, що навряд, чи вони вижиють.

УКРАЇНСЬКА ҐІМНАЗІЯ В ХАРБІНІ.

ХАРБІН (Манчуко). — На 20 серпня призначено відкриття першої української ґімназії в Манчуку. Ґімназія буде приміщена в харбінському українському народньому домі. Науку провадитимуть очевидно українською мовою. Крім звичайних ґімназійних наук будуть вчити також анґлійську, японську та манджурську мову.

При ґімназії влаштовано бурсу, до якої вже почалися вписи. Зпочатку будуть відкриті перші три кляси.

ЖИДІВСЬКИЙ ПОГРОМ В АЛЬЖИРІ.

ПАРИЖ (Франція). — Не зважаючи на всі старання місцевої адміністрації та війська, в Альжирі ще нема спокою. Після того, як у неділю вбито 27 осіб і кілька покалічено підчас нападу Арабів на Жидів у Константині, погромний рух перекинувся в інші місця.

Французькі війська підкріплюють у тих місцях, де сподіваються дальших заворушень, бо протижидівський настрій серед Арабів не вщухає.

НІМЕЧЧИНА НА ШЛЯХУ ДО ВІЙСЬКОВОЇ ДИКТАТУРИ.

БЕРЛІН (Німеччина). — Ходять уперті чутки, що віцеканцлером на місце фон Папена буде призначений военний міністер, ґенерал Бльомберґ. Гітлер це зробить тому, що він тепер може опертись лише на реґулярну армію. Коли буде призначений ґенерал Бльомберґ, чи який інший кандидат армії, то це значитиме, що в Німеччині тихцем впроваджено военну диктатуру.

Канцлер Гітлер тепер поїхав до Баварії на відпочинок після клопотливих днів у звязку зі смертю президента Гінденбурґа.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Friday's issue (with Ukrainian Weekly):		Число з пятниці (з англійською частю):	
One year	$ 2.00	На рік	$ 2.00
Six months	$ 1.25	На пів року	$ 1.25
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сити і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За оголошення редакція не відповідає

За кожду зміну адреси платиться 10 центів

В Канади належить посилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союза: BErgen 4-1016.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ВМИВАЮТЬ РУКИ

На зїзді „радянських письменників України", що відбувся 17—26 червня цього року в Харкові, впали з уст М. М. Попова, секретаря центрального комітету комуністичної партії, памятні слова. Не памятні вони тим, що вийшли від цього комуністичного головача. Не памятні тим, що сказані були на такому зїзді. Не гідні вони уваги навіть тим, що відносяться до найбільшого поета України, Тараса Шевченка, бо, відомо, вільно й Попову говорити за і проти Шевченка. Цікаві вони тим, що цими словами комуністична партія зазначила своє відношення до Тараса Шевченка.

Комунізм і Тарас Шевченко! Яка це стара тема! Як вічно повторяли її комуністи, які потоки сліз пустили на цю тему! Хтож то нині не знає, як комуністи брали Шевченка в свої ряди. Як його величали як першого революціонера, як предтечу большевизму, а далі як справжнього комуніста. Хто не памятає того, як писали книжки й ґазетні статті на тему: Чий Шевченко? і як у них доказували, що Шевченко їх, що Шевченко комуніст. І хто не памятає, як большевицьке фільмове бюро виробило фільму про життя Шевченка, і як ту фільму післали до Америки, щоби показати невіруючим українським імігрантам, що Шевченко це комуніст. І хто не пригадує собі, як ця фільма зробила з Шевченка „свідомого клясово робітника" 20. віку. Як Шевченкови казали говорити большевицьке „вірую" й шептати большевицькі молитви. І хто не памятає того, як большевицькі наймити лаяли тих Українців, що критикували таке зображення Шевченка як грубу пропаґанду, як погань, як брехню.

І ось після цеї всеї кампанії, щоби зробити Шевченка комуністом, на зїзді радянських письменників у Харкові виступає самий представник комуністичної партії й авторитетними устами сповіщає всій Україні, що „Шевченко належить до корифеїв української літератури, Шевченко поет-революціонер, його роля для української літератури велика, але ШЕВЧЕНКО НЕ БУВ І НЕ МІГ БУТИ МАРКСИСТОМ-КОМУНІСТОМ".

Вибивши в цей спосіб по лиці всіх цих комуністичних письмак, що хотіли Шевченка вже по смерти записати в комсомольці, як царі за життя записували його в карні батальони, Попов іде ще далі й виразно каже, чий є Шевченко: „Він був буржуазний демократ. При всій своїй революційности в нього були певні елементи націоналізму". Отже Шевченко був національний революціонер.

О. Сновида.

ПОХІД СМЕРТИ НА УКРАЇНІ

На зборах київського обласного „партійного активу" виступив московський сатрап Косьор із звітом про стан засівів на Україні. Поминаючи завивання в паперці факів, таке характеристичне для совітських можновладців, бачимо з того звіту, що Україні знов грозить голодова смерть міліонів.

Отже „ми підняли наші колгоспи на нову височінь", „краще орґанізували в них роботу" і т. д. А тимчасом „у південних наших областях, у нашому Степу, урожай менший" як минулого року! „Цього року нам не пощастило, не зважаючи на надзвичайно високий рівень проведення сільського-господарських робіт". Що значить неврожай на півдні України, про це свідчить вираз самогож того Косьора, що **„головну масу хліба давав наш Степ"**.

Тому і „боротьба за хліб буде цього року багато складніша". Бо не думайте, що це скандальна московська господарка причинилася до неврожаю і майбутнього голоду, — ні, це „клясовий ворог", нібито вже винищений. Він і псує всю справу... В колхозах, у большевицьких колхозах лишилося, як показується, багато „куркулівських елементів" і „ворожих впливів"; „ворог активизується"... і відповідатиме за лайдацтва Москви.

Це мабуть єдина країна на світі, де з неврожаєм і посухою борються **не** ліпшою орґанізацією господарки, **не** кредитами, **не** податковими полекшами, а „розторощенням клясово-ворожих елементів", які нібито не позволяють совітським селянам гарно управляти землю і збирати добрий урожай.

З даних Косьора (безумовно оптимістичних) виходить, що коли в минулім році колгоспи давали від 6—8 кільоґрамів на „трудодень", то „треба отверто сказати, цього року річ ітиме про **менші цифри**, а в деяких областях про **значно менші**. І за ці зменшені цифри треба боротися; за кождий кільоґрам треба битись десятки разів настирливіше, ніж минулого року"... Минулого року на українськім селі лютувала цивільна війна між виснаженим селянином і московськими посіпаками, які видирали з губи дітям і дорослим останню крихітку хліба, засилаючи опірних на Соловки і розстріляючи їх масово. Тепер — як каже Косьор — оця боротьба буде ще завзятіша... Бо доведеться боротись, щоби збільшити збір урожаю „не лише за кільоґрам і пуд, а навіть за кожду десяту кільоґрама, за кожду десяту пуда хліба".

Минулого року врожай був 13—14 сотнарів, а цього року 5—6, не більше!

Одначе навіть того, що зберуть селяни, не хочуть вони віддавати „держані": „є намагання обдурити державу, сховати від неї хліб". Здавалосяб ясно, чому селянин не дає отій проклятій „державі" хліба: бо сам не має. Питаєшся, — каже Косьор — як у вас з „пізніми культурами"? — „А так, говорить, нічого з них не вийде: частина, процентів 30 до 40, не зійшла, а ті, що зійшли, в такім стані, що з них майже нічого не буде. А просо? — Теж погано". От вам і причина, чому селянин не дає хліба державі. Але той самий Косьор, у тій самій промові, де оповідає про це, каже, що селянин намагається „обдурити державу і сховати від неї хліб", та що тому треба від нього той хліб видирати, перейти знов Україну вогнем і мечем, щоби мали що їсти московські урядовці й московська окупаційна армія на Україні.

Були ще донедавна Українці, які відділяли економіку від політики, які пристосовувалися до політичних домагань совітської влади, щоби — як казали — ратувати культуру й економіку; були всі оті Лозинські, Степани Рудницькі, Ґериновичі, Миколи Чайківські й інші Галичани, які йшли, в імя „ратунку культури й економіки", під совітсько-московський бунчук. Тепер остаточно виявилося, що економіки від політики не відріжнити, та що поки над Україною пануватиме політично Москва, поти Україна вимиратиме з голоду.

Зрозуміли це нарешті і ті Галичани, але щойно тоді, як їх розіслали по Соловках і по Сибірі, коли по відслуженні їх служби, по збаламученні громадської думки, не потребувала вже їх Москва...

Невже ми завше будемо грати ролю пізніх Іванів?

ЧОГО БРАКУЄ УКРАЇНЦЯМ

(Промова, відчитана на II. Зїзді Українських Професіоналістів в Шікаґо 6. серпня 1934 р.).

Не маючи можливости приїхати на другий зїзд Українського Професіонального Товариства, прошу передати зїздови мій привіт і бажання успіху в його праці.

Досвід російської революції, а також уся історія українського визвольного руху на Великій Україні, в Галичині й Буковині доказує, що українське селянство й робітництво завжди виявляло свою національну свідомість, і що українські селяни й робітники не тільки нічим не уступають у свойому культурному розвиткови російським, польським або румунським селянам і робітникам, але навіть досягли більшої зрілости й свідомости.

На жаль, український нарід не мав і ще не має необхідної скількости так званої інтеліґенції, себто представників науки й ліберальних професій. Через історичні обставини велика частина української інтеліґенції виховувалася в старих російських й австрійсько-польських ґімназіях і вищих школах, асимілювалася й відривалася від свого народу. З другого боку та меншість українських учених і представників ліберальних професій, котра ввесь час лишилася вірною свойому народови й захищала і захищає його інтереси, не мала таких можливостей і засобів для вивчення мов і ознайомлення з чужими країнами і їх звичаями, які були у дітей російської й польської аристократії й буржуазії. Тому політична праця наших лідерів-інтеліґентів стрічала такі перешкоди в західній Европі й Америці. Тому й мирова конференція у Версаю й Ліґа Націй і всі інші міжнародні зібрання не могли зрозуміти розміру й ваги українського визвольного руху. Не тільки в кабінетах міністрів і дипльоматів усіх могутніх держав, але й у так званих сальонах, клюбах і ріжних товариствах бувають і мають вплив десятки тисяч російських і польських інтеліґентів. Це є так зване „шов віндов", вітрина (виставове вікно), й чужинці складають свої опінії щодо України й української наці на підставі того, що вони чують від цих російських і польських дипльоматів, адвокатів і т. д.

Очевидно, що укранська інтеліґенція мусить орґанізуватися й зробити всі заходи, щоб її скількість росла й щоб українські лідери мали необхідну підготовку для праці між чужинцями.

Зокрема велике завдання лежить на тих американських громадянах українського походження, котрі встигли скінчити в Америці американські вищі професіональні школи чи университети. Знання анґлійської мови й можливість соціяльного контакту зі всіми верствами корінного американського населення відчиняє їм всі двері як урядових установ так і американських сальонів і клюбів. Поширення інформацій про Україну, про її населення і його визвольні змагання є прямий обовязок цих українсько-американських інтеліґентів.

Рівнобіжно з цією культурною працею Українське Професіональне Товариство мусить також повести боротьбу проти ріжних фашистівських і комуністичних диктаторських течій, що існують серед частини українського населення в Америці, і широку пропаґанду демократичних принципів, у згоді зі змістом і духом американської конституції й американських демократичних підвалин державного й суспільного життя.

Всі ці завдання Українського Професіонального Товариства заслугують на увагу й підтримку з боку всіх тих Українців в Америці, котрі не забули старої Батьківщини. Тому кождий з нас мусить співчувати й допомагати Українському Професіональному Товариству в його дуже важній і корисній праці.

А. А. Марґолін.

МУЗЕЙ ВИЗВОЛЬНОЇ БОРОТЬБИ УКРАЇНИ.

Доповнення військового відділу.

Від незнаного адресата у Лодзі Музей одержав почтою посилку ріжних документів і матеріялів до історії української армії й воєнних подій у роках 1920 і 1921. Між ними особливо багато схем (схема пішої стрілецької дивізії трохбриґадного складу, схема санітарних установ армії УНР з поясненнями й протоколами Санітарної Ради, схема ветеринарної орґанізації УНР, схема підлеглости в справі постачання технічного майна, схема підлеглости технічних частин і їх склад, схема постачання армії і т. д.) Між документами є штати дивізії тенків, програма для частин кулеметної дивізії, документи Санітарного Управління Діевої Армії, рапорти ґенерал-кватирмайстра, доклади голови Вищого Військовогчо Суду Командарму зі схемами військових судів Діевої Армії, пляни й звіти військового міністра з 1921 р., звідомлення голови Орденської Ради Залізного Хреста, папери Української Військової Місії в Польщі, документи полевого контрольора зі схемою орґанізації полевої контролі й зі штатами управління головного полевого контрольора, положення про завідування технічним постачанням Діевої Армії, документи інспекторату технічних військ, службовий реєстр сотника Володимира Маковія, документи Командарма, таємний доклад начальника контррозвідчого відділу штабу Діевої Армії УНР з 1920 р., „Дуже таємне" положення про цифри Армії УНР з поіменним примірником (ч. 2) шифру командуючого Дієвою Армією.

НА БІЖУЧІ ТЕМИ.

ПОПУЛЯРНІСТЬ ТАНКУ.

Величезна маса народу посунула до „Люісон Стейдіюм" у Ню Йорку на виставу балету Фокіна. Умить по отворенню брам заповнилися всі сидження театру, котрих є 15,000. За другу хвилю заповнилися всі місця для стоячих, котрих там є 2,000. Потім решту публики, коло 10,000 душ, відправлено домів.

Таку популярність має справжня штука.

„НИНІ ВИДАНО КНИЖКИ".

Під такою рубрикою американські ґазети подають кождого дня спис книжок, котрі появилися з друку того дня.

Під датою 8. серпня „Ню Йорк Таймс" подає в цій рубриці 7 книжок.

Скільки треба часу, щоб українська імґрація видала 7 книжок?

КУПНО ПРИМІРНИКІВ І ЧИСЛО НОВИХ ВИДАНЬ.

Правда, українська іміґрація не числить більше як пів міліона душ, тоді як населення в Америці є 120 міліонів. Отже несправедливо порівнювати зі собою такі нерівні річи, як купування книжок 500,000 людей з купуванням книжок для 120 міліонів.

Та чейже не буде несправедливо спитатися: Скільки книжок, старих і нових видань, купили сьогодня українські іміґранти?

Чи не читаємо ми припадково замало книжок?

ЧИ МИ ЇМО ГРОШІ?

Великий фізик Миликен остерігає, щоби ми не говорили про збільшення особистого доходу на голову. Бо, каже вчений, коли пересічний дохід на голову виносить 300 долярів, то як можна говорити, щоби кождий мав прихід 500 долярів?

Зі становища математики, котру знає проф. Миликен, це зовсім слушно. Тільки пощо говорити за збільшення приходу з 300 на 500 долярів? Чи людям іде про число долярів? Чи може про те, щоби мати більше річей, потрібних до життя? Говорячи про гроші, ми говоримо тільки про символ усякого добра, яке можна за гроші дістати.

Якби ми менше думали про гроші, а більше про саму суть, то ми не переорювали би бавовни, як довго ще є люди, котрим ця бавовна здаласяб на краще одіння.

СХОВАЛИ В КУТ.

Редакційну опінію про рапорт сенатського комітету про банки великі американські ґазети запроторили в далекі кути.

Пишуть про гнет Німців у Німеччині, про недолю селян у Росії, а про те, як банкирі обголили до шкіри міліони Американців, майже ні словом.

Коли хочемо знайти на це причину, погляньмо на сторінки тих ґазет, що мають фінансові оголошення. Як побачимо три-чотири стороні, набиті фінансовими оголошеннями, то зрозуміємо мовчанку.

НАУКА НЕ ХОРОНИТЬ ПЕРЕД ПОХИБКОЮ.

У музею Смитсонської Інституції у Вашинґтоні здавна показували найстарший стручок кукурудзи. Говорили, що походить він з Перу та має багато тисяч літ.

Недавно один учений аґрономом хотів розслідити цей найстарший струк кукурудзи та переконався, що він увесь виліплений з глини. Якийсь артист кілька тисяч літ тому виліпив його так удало, що здурив учених 20-го віку.

І пішла кукурудза зі збору памяток старинного рільництва в збори старинної штуки. Вона моглаб теж бути в зборі памяток похибок учених людей.

СУЧАСНЕ МІЖНАРОДНЄ ПОЛОЖЕННЯ І ЗАВДАННЯ УКРАЇНСЬКОГО ЖІНОЦТВА

(Промова голови Союза Укранок, посолки Мілени Рудницької, при відкриттю Українського Жіночого Конґресу в Станиславові дня 23. червня 1934 року).

(9)

Ніколи не погодимося на таке розуміння жіночого руху. На нашу думку, жінка не є тільки половою істототою; її призначення як людини виходить поза її призначення полове, як жінки і матери. Вона має власне, безпосереднє відношення до людства, як людина, а не лише посереднє через свою функцію продовження людського роду. Ми маємо відношення до життя народу, а не тільки через наших синів, яких приводимо на світ. Це почуття **безпосереднього** звязку з долею Народу — звязку, для якого материнство і вузькі рямці родинного круга не є одиноким висловом, було і є джерелом українського жіночого руху. Ставлячи високо післанництво матери, ми рівночасно поборюємо вузький еґоїзм родини та всі її асоціяльні тенденції, які добро найближчих ставлять вище від добра загалу. В наших очах українська мати — це „матер патріе", мати батьківщини, мати свого народу, якої обовязки не кінчаються на порозі власного дому. Бо як не можна повести кордонів між інтересами родини і народу, так не можна відмежовувати від себе материнських і громадянських обовязків жінки. Будьмо громадянками в чотирох стінах нашої хати, будьмо матерями в суспільному житті — ось наше розуміння материнства і ось рівночасно наша — так би мовити — жіноча політична програма. Яка ясна і проста вона, а рівночасно, яка багата у зміст, як вона підходить для жінок усіх суспільних шарів і всіх світоглядів, як легко її примінити до ріжних життєвих і політичних умовин! Чи треба розроблювати цю програму на поодинокі тези? Чи треба ближче пояснювати, що значить бути нею на кожному кроці буденного життя, у кожному слові і кожній думці, — бути громадянкою у відношенні до своїх найближчих, а передовсім до своїх дітей? Чи треба говорити, які обовязки накладає на нас таке розуміння ролі матери в напрямі витворення відповідної домашньої атмосфери, яка була би противагою проти напору всіх денаціоналізуючих і деморалізуючих сил?

В умовинах нашого політичного життя — бути громадянкою в себе дома — це значить передовсім: вкорінити в дитину від її ранньої молодости, впоїти в ціле наше родинне оточення найглибше переконання, що добро одиниці мусить бути підопрядковане щастю загалу і що доля одиниці звязана нерозривно з долею Нації. Нема для нас, — ні для наших найближчих, — вигідного життя, нема особистої карієри, нема власного щастя, як довго стараждає Батьківщина. Мусимо витворити в себе дома своєрідний український етос і ерос та зробити їх начальними наказами української родини.

І мусимо ще вкорінити в наші діти почуття гордости, що вони Українці. Бо ми, українські жінки, які природою призначені на те, щоб давати життя новому українському поколінню — віримо в отсе життя! Ми віримо у народ і його невмирущі сили, віримо в повну побіду нашої національної справи. І тому не дозволимо, щоби в душі наших дітей вкралася зневіра, і не допустимо, щоби вони могли зійти на шлях апостазії від національного ідеалу.

А наша програма в громадскому житті? Де шукати напрямних для нас, жінок, у часах загального хаосу, безладдя і розкладу? Може це 5 перед 12-тою, а наші брати чоловіки розсварені, розбиті. Що нам робити? Що робити, щоби мати право сказати про себе: „Я йду з народом, а народ зі мною"?

У глибині непомильного материнського інстинкту шукаймо відповіді на ці запити. Будьмо матерями в суспільному житті. Наша політична місія звязана з нашою біольоґічною ролею як родительок і опікунок нових поколінь. Наша роля в громадянстві — це діяльність у напрямі зберігування, скріплювання та уздоровлювання українського життя.

Українське життя — яке воно нам близьке і дороге, наскільки ближче нам, матерям, ніж чоловікам. Український нарід нами приведений на світ, нами вигодуваний, нашими раменами вколисаний, звязаний нами тисячними підсвідомими взаєминами. Хто більше може бути свідомий живої єдности укаїнського народу, єдности в подвійному значінні: через кордони і через усі внутрішні колотнечі, — як не ми, його матері. І тому нема для нас під цю пору важнішого завдання, як плекання тієї єдности. Єдність через кордони — це соборність духа; єдність через усі непорозуміння і противенства — це внутрішня консолідація громадянства.

„Заключіть пакт неаґресії, внутрішнього перемиря — зверніть усі зусилля на зовні, на конструктивні цілі, замісць на взаїмне поборювання" — це домагання мусимо поставити рішучо до громадянства. І скажім ще так до громадянства: Ми хочемо взяти на себе половину відповідальности за долю народу — поділіться нею з нами. Батьківщина нас потребує; вона потребує матери. Не тільки її тепла і мягкости, її ніжности і вирозуміння, але потребує також материнського дбайливого ока, материнських запопадливих порядкуючих рук, материнської інтуіції, і потребує материнськости в значінні духової космічної сили.

Український нарід може і буде жити тільки тоді, коли у свою службу запряже поруч чоловічих також духові і моральні сили жіноцтва.

(Кінець).

ГОЛОСИ ПРЕСИ.

ПОХІД ПРОТИ СВОЇХ ПРИСЛУЖНИКІВ.

Колись багато Українців повернулись на радянську Україну в тій вірі, що, відсуваючись від політичної роботи, вони зможуть там провадити культурну роботу на користь свого народу. Вони чесно виконували свою працю, але та праця була більмом в оці комуністичної Москви, як кожда національна праця не давала спати царській Москві. Тепер ті співробітники московських сатрапів на Україні дочекалися, що їх ось-як охрещують київські „Вісти":

> Націоналісти проникають і на теоритичний фронт. До науково-дослідного інституту радянського будівництва й права пробралися й довго там орудували контрреволюціонери-націоналісти, агенти чужоземних контррозвідок (Лозинський, Романюк, Романишин, Чехович, Демчук, Сарван та інші). В цьому інституті, прикриваючись маскою „науки", вони на ділі розробляли пляни збройного повстання проти пролетарської диктатури, пристосовуючи повстання до початку інтервенції проти СРСР з боку німецького й польського імперіялізму.

Можна булоб сказати, що „лякана ворона куща боїться", колиб цеї статті не писав українізований журналіст з „Вістей", що видно по складі й характері мови. Ясно, що не „імперіялізму" своїх дорогих панібратів Поляків бояться большевики, чи німецького походу своїх довголітніх союзників, а лише в такий спосіб хоче той комуністичний письмака виправдати остаточне нищення Москвою всього, що має на собі ознаки українського націоналізму. Наука повинна бути обмосковлена на Україні в інтересах московського імперіялізму.

МОСКОВСЬКА „КУЛЬТУРА" В ГАЛИЧИНІ.

Москвофільська львівська ґазета „Земля і Воля" подає таку вістку:

> В Зіболках, жовківського повіту, двічі напали біля 300 істинно-русских парубчуків із Зіболок на українських селян, що йшли до Зіболок на український фестин з чужих сіл, щоб їх дрючками завернути. Ті руські парубчуки показали, що вміють по руськи бити, бо багатьох Українців тяжко покалічили й завернули з дороги.

Отака московська (руська) культура, деб вона себе лише не виявила. „Уміють бити по руськи". До цього ще треба додати, що згадувані тою ґазетою „русскіє маладци" належать до політичної ґрупи, якою керують Поляки „бебісти". Образ ясний!

НЕ ХОЧУТЬ ДАВАТИ ЗДИРАТИ ШКІРУ.

Комуністи трубіли довго про великий урожай в Совітщині. А тепер усе частіше чути голоси, що не „так сталося, як бажалося". В багатьох випадках відомости про врожай перебільшені й населення не може виконати наложеного на нього податку. Про це „Правда" пише:

> З деяких колхозів приходить прохання звільнити їх від доставки збіжа й плати нагурою до МТС. В райком семенівського району прийшли з колхоза „Красний октябрь" післанці-комуністи, голова колхоза й парторг, з проханням зняти з колхоза зобовязання по зерновій доставі.

Шкода, що „Правда" не пише далі, як з ними повелися. Чи не післали їх туди, де „корам роги виправляють"? Та цеж контрреволюція, шпіонажа, зрада Сталіна й Леніна. Комуністичні раби не сміють пручатися, коли з них деруть шкіру.

ЧОМУ ВОНИ ЦЕ РОБЛЯТЬ?

Українська черновецька ґазета „Рада" в передовій статті „Бей Жідоф — спасай Расею" між іншим пише про те, що робиться в Чернівцях:

> Девятьсот меншостевих почтових урядовців, вищих і нижчих, робітників і листарів прибули з усіх кутків Буковини до іспитів з румунської мови. Старі, яким уже руки трясуться, інваліди без одної руки, або ноги, жінки й чоловіки з олівцями й паперами в руках. Це вже не перший іспит. Деякі з них ставляться шестий раз. Попередні комісії узнали, що вони знають досить по румунськи, щоб робити службу. Для уряду Татареску цього замало. Нові іспити! Невже ці іспити мають на ціли знання румунської мови?

Колиб ґазета поставила такий запит в інших обставинах, то можна булоб назвати його наївністю, бо ясно, як на долоні, чого шукає румунський уряд. Він шукає „леґальної" причини до викинення на вулицю ненависних для нього урядників з меншин, а по звичаю „крутить, як циган сонцем".

В. К.

З ЮВИЛЕЙНОЇ КАМПАНІЇ У. Н. СОЮЗА.

ВИЛКС БЕРІ, ПА.

Викінчення приготовань до ювилейного свята.

На останніх зборах, які відбулися 29. липня ц. р., в галі Русенка, і на яких були представники 8 відділів, пороблено вже комплитні приготування до відсвяткування ювилейного свята, яке відбудеться в неділю, 12. серпня ц. р., у Санс Сусі Парку. На тих зборах вибрано ще п. Петра Германа, як заступника касієра і п. Василя Величка, як заступника секретаря. Крім тих двох увійшли ще п. Олександер Ошірак, як управляючий коло буфету, і його заступник, п. Василь Блюй.

Встановлено такий порядок свята: Рано в год. 11-тій відправиться Служба Божа й панахида за померших членів У. Н. Союза. Відправлять три священики: о. Мирон Стернюк, з Плимут, о. Володимир Обушкевич з Гановер і о. Ярослав Скроцький з Бервік. У богослуженню будуть співати хори: з Плимут, під управою п. Н. Демкова і хор з Гановер і Глен Лайон, під управою п. М. Сокільського.

Між першою годиною і пів до третьої будуть ріжні атлетичні змагання і забавки. В год. 2.30 пічнеться концерт. Беседи будуть переплітані хоровими співами. До бесідників входять: майор м. Вилкс Бері, вельмишановний Чарлз Н. Ловленд, гол. контрольор У. Н. Союза, п. Д. Капітула, адвокат А. І. Завойський і проф. Г. Герман. Головну промову виголосить гол. рек. секр. У. Н. Союза Д. Галичин.

Вечером танці в павільоні. Служба Божа відбудеться під голим небом.

В. Крайківський, голова;
Й. Малищак, касієр;
Іван Добуш, секретар.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА.

Дня 28. липня 1934 знайдено неживим у Дослідж **Григорія Павлюха**, члена бр. св. Николая, від. 225 У. Н. Союза.

Причина смерти невідома. При померішм знайшли на землі кишеньковий ножик, котрий був розтворений. Покійний вийшов був десь у село 27. липня і до дому не вернувся. Рано жінка зачала пошукувати помершого і знайшла його неживого.

Покійний уродився в селі Лужок Долішній, пов. Дрогобич, Західня Україна. Як член братства й У. Н. Союза, був щирим Українцем та все помагав у народній справі.

Покійний лишив вдову Марію й 8 дітей. Чем працював в майнах 32 роки. Був дуже побитий у майнах 1931 р. і від того часу не був здоровим. Пробував лікуватись у шпиталі у Сейнт Луїс, але лікарі узнали його невилікувальним.

Похорон відбувся 30. липня ц. р. при великім здвизі народу, бо покійний належав до багатьох організацій та був загально знаний. Похоронено його в Сейнт Луїс. Братство складає щиру подяку всім тим, котрі прибули на похорон та віддали покійному останню прислугу.

В. И. П.

Онуфер, Копач, секр.

Д-р Г. Г. Скеґар,
Шікаґо, Ілл.

УКРАЇНСЬКИЙ ПАТРІОТИЗМ

(Промова, виголошена на Першім Зїзді Націоналістів).

Патріотизм — це інстиктовна любов рідного краю. Це в першу чергу така любов, як до родини, тільки вона глибша й шляхотніша. Це гордість зі свого походження, з тих високих, шляхотних і геройських подвигів, що вписані в історію свого народу. Це привязання до своїх звичаїв і обичаїв, до своєї традиції, а головно до своєї землі й до своєї мови.

Патріотизму набирається людина через виховання, знання свого краю, його історії, географії, літератури і штуки. Виховує людину дім, школа, преса й книжка. Вони виробляють почуття патріотизму. В тім вихованню треба задержати певну рівновагу, щоби патріотичні почування були здорові, сильні, а не вибуяло хорі. Шовінізм не є патріотизм, бо він є шкідливий. Це самолюб, який не признає нічого доброго й гарного поза своїм народом, а вважає його у всім досконалим. Такий патріотизм звичайно душиться димом своїх власних кадил і тріскає від надмірного надування свого власного „я". Здоровий патріотизм є критичний, але разом з тим творчий і шляхотний. Він наказує постійно працювати над удосконаленням нації. Не каже бути пусто гордим. Намагається розуміти інших і відноситься з признанням і симпатією до всього, що є в інших гарне й добре. Домагаючися для свого народу належного пошанівку, шанує теж інші народи.

Такий здоровий патріотизм ширить Організація Українських Націоналістів. Вона пересякнута чистою і безкористовною любовю до рідного краю, а ту любов документує чимраз новими жертвами, геройськими вчинками. Вона ушляхотнює наш нарід на прикладах геройської боротьби за волю інших народів. Вона вимагає від народу самопожертви, оборони найбільшого скарбу людини — свободи.

Таке виховання мусить прийнятись у всіх національних організаціях. Таке виховання повинно ввійти в програму нашої праці серед народу. А до помочи тут маємо органи ОУН: Розбудова Нації, Самостійність, Новий Шлях, Український Націоналіст, Сурма і Вістник ОДВУ. Таке виховання піддержують народні свята, свята героїв, відчити та віча. Засади того виховання обняті чудово в поемі Лепкого:

Не хиляйте вниз прапора,
Лиш держіть його високо!
І не знайте, що покора,
Страх нікчемний, думка хора.
Хоч слізми заходить око,
Не хиляйте вниз прапора,
Лиш держіть його високо!

По камінню, по болоті,
Йдіть невпинно, без вагання!
Хоч лице купаєсь в поті,
Не ставайте у роботі!
Від світання до світання
По камінню, по болоті
Йдіть невпинно, без вагання!

Має беріг кожде море,
А по бурі йде погода.
Хто борню веде — поборе.
Хто терпить лиш — тому горе!
Шкода сліз, терпіння шкода!
Має беріг кожде море,
А по бурі йде погода.

Хоч поборе ворог тіло,
Але духа він не зможе.
Поки серце не змаріло,
Йдім до бою бодро, сміло.
Ще не вмерла! Так нам, Боже!
Хоч поборе ворог тіло,
Але духа він не зможе.

Підносім лиш свого духа
І розпалюймо до грани.
Хоч звалить нас завірюха
Нарід обновиться з духа
І обновлений повстане...
Підносім лиш свого духа
І розпалюймо до грани!

Оттакий патріотизм повинні ширити члени ОДВУ серед загалу, а головно серед молоді. Оттаким патріотизмом мусять бути перенятi наші матері, щоби виховати свідомих свого обовязку дітей, котрі булиб спосібні понести найбільші жертви для Вітчини. Наша тут роджена молодь вихована в школах в американським патріотизмі. Він не противорічить українському патріотизмови. А навпаки, обидва мають багато спільного.

І не легковажмо собі справи мови в Америці. Хто не хоче навчитись української мови, хто її вирікається, той вирічеться легко й України і свого українського походження. Не можу розуміти українського патріота, котрий не відчував би потреби знати і говорити своєю, українською мовою. І на ту мову треба нам звертати в Америці велику увагу, бо й з нею є злучений тісно український патріотизм. Не вмре мова, не вмре й наша українська ідея.

ЯКИЙ БУВ ПОЧАТОК РУСИ?

Російський часопис „Возрожденіє", (ч. 3279), який виходить у Парижі, приніс вістку, що російський історик Янушевський видав нову книжку п. з. „Начало исторіи русскаго народа по новѣйшимъ даннымъ" (Початок історії руського народу за новішими даними).

В тій праці зібрав він систематично виписи із старих славянських літописів і старих славянських, візантійських, вірменських та арабських письменників, підкріпивши їх висидами студій новіших істориків.

Таким чином дійшов він до того, що Русь вийшла знад середнього Дунаю, з Панонії (теперішньої Хорватії), про що зрештою згадують і народні пісні й леґенди, а також згадує й наш найстарший літопис Нестора: „ту бо есть Илюрик, ту бо бѣше Словени первое. От него же и ми есьмо Русь".

Янушевський каже, що старе передання про Чеха, Леха і Руса це не леґенда, а правда. Це передання до сьогодня живе в Хорватії і ніхто там не сумнівається, що воно правдиве.

Далі Янушевський думає, що державно - організаційні зразки старої Руси не скандинавського, але західньо-римського походження, бо Русь вродилась і майже три століття жила та виростала під впливом західньо - римської культури.

Три брати, князі Чех, Лех і Рус — каже він — із своїми племенами вийшли з города Крапіни (40 кільометрів від Загребу).

Та нова книжка викликала сензацію в науковому світі.

Селянський син здав іспит і записався на фільософію. На свята приїхав на село. Батько питається сина, що він тепер учиться.

— Тепер я вчуся фільософії.

— А що таке фільософія?

— Фільософія, то така наука, при помочі якої все дасться доказати. Так, наприклад, можу доказати, тату, що вас тут узагалі нема.

— То докажи мені це! — каже батько.

— Ти тепер у місті.

— Ні, — каже батько.

— Так бачиш, — пояснює син — коли ти не є в місті, то ти є деінде, й не є тут.

— Дуже добре! — сказав урадовано батько і та дав синови поза вуха.

— Тату, за що ти мене бєш?!

— Я тебе бю? Таж мене взагалі тут нема!

ЛІКУВАННЯ СОНЯШНИМ СВІТЛОМ.

Що соняшне світло корисне для здоровля, це люди знали мабуть з давніх давен, та правильно почали стосувати соняшне лікування щойно в цім столітті. В 1903 році відкрито в Швайцарії першу „соняшну клініку". Особливе значіння має соняшне світло для лікування сухіт і багатьох дитячих недуг, передовсім так званої англійської хвороби „рикетс", скривлення костей (кривухи). Тому вже змалку, від перших тижнів життя, кожна дитина повинна мати нагоду заживати соняшного світла, скільки лиш можливо.

Цілющу силу мають не всі соняшні проміні, а лише ті, що їх не видно і що не мають сили пробитися крізь скло. Тому соняшне світло, котре доходить тільки крізь вікно, не має того значіння, що безпосереднє „соняшна купіль".

Багато мамів думають, що дітей треба охороняти від сонця, що вони заслабі, щоби видержати пекуче проміння. Коли вивозять їх на двір, то завивають і закутують, та ще ставлять десь у тінь, щоб сонце не разило. Все те непотрібне й навіть шкідливе, бо не допускає до дитини цілющого проміння. Захоронити дитину треба тільки від вітру, та вважати, щоб сонце не світило їй просто в очі. Зрештою дитина може бути на сонці зовсім відкрита.

В нашім підсонню дітей можна вивозити на сонце вже в половині березня або від початку квітня. Очевидно, місце мусить бути захоронене від вітру і день погідний. Починати „соняшні купелі" можна, коли вже дитині третій або четвертий тиждень віку. Коли вона ще непривична, то на початок вистарчить потримати її на сонці яких 10 до 15 минут. Але кождого дня треба той час продовжати на яких три до пятьох минут, так, щоби врешті дитина що дня полежала на сонці яку годину рано й годину пополудні. Таксамо, поки дитина не привикне, в перших днях виставляти на сонце тільки руки, потім рамена, ноги і так далі, так, щоби вона помало призвичаювалась і вже десь у половині травня могла „соняшні" купелі" брати на все тіло. Коли в липні та серпні стає дуже горячо, виносити її на сонце до десятої рано й після третьої пополудні, та навіть тоді краще голову накрити, щоб не надто пекло їй. Що дитина під впливом соняшного проміння осмалиться, це не тільки не вадить, а навпаки: це доказ, що воно має корисний вплив.

Від половини листопада, часами й раньше, трудно вже давати дітям правильно соняшні купелі що дня. Одначе не треба думати, що зимою їх взагалі не можна виносити надвір. Треба це робити кождого дня, коли тільки сонце світить. Навіть у дуже холодний день, коли в тіні нема більше як 20 ступнів тепла, на сонці може бути температура 50 і 60 ступнів (Фаренгайта) і дитина може полежати на сонці кілька чи кільканадцять минут зовсім безпечно і з користю для свого здоровля.

ФЛІС.

Любов на селі.

— А як там живеться вашим молодятам, чи щасливі?

— Дуже люблються; він зїв би її з любови.

— А яке віно дістала дочка? — питається цікаво перший.

— Та зять уже зїв віно до трох місяців.

— Як то?

— А так. Донька дістала пять кріликів і вісім курок і зять зїв усе до трох місяців, такий ненажерливий!

МІТІНГИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

Проситься відділових секретарів присилати повідомлення про всякі збори принайменше один тиждень перед зборами.

ЕЛІЗАБЕТ, Н. ДЖ. Тов. Запорозька Січ, від. 234, подає до відома всім своїм членам, що місячний мітінг відбудеться в пятницю, 10 серпня, в годині 7:30 ввечір, в гали У. Н. Дому, 214-216 Фултон вул. Проситься всіх членів прибути на час, бо є важні справи до полагодження. Пригадується довгуючим членам вирівнати свої залеглости. Члени, котрі ще не змінили своїх грамот, зволять принести старі грамоти на мітінг і переписатись на новий рід обезпечення для свого власного добра. Проситься нових кандидатів, котрі хотіли6 стати членами Товариства і У. Н. Союза, прийти на мітінг і зголоситися до уряду. Вступ вільний. Батькі, котрі ще не вписали своїх дітей до Союза, нехай це зроблять на тім мітінгу. — В. Вітушинський, предс.; М. Генеґа, кас.; К. Пілат, секр.

ГЕМПСТЕД, Н. Й. Тов. Зап. Січ, від. 327, повідомляє всіх членів, що піврічний мітінг відбудеться в пятницю, 10. серпня, в годині 7-мій ввечір, в гали на Юніондейл Еве. Проситься членів вписувати свої діти в члени У. Н. Союза. Пригадується довжникам вирівнати свої довги. Будемо вимінювати старі грамоти на нові. Місцевий уряд здасть вам своє справоздання за 6 місяців. Буде перечитаний лист від Головного Секретаря У. Н. Союза. — Т. Багрій, М. Кирич, І. Гречин.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. Тов. „Любов", від. 45, повідомляє своїх членів, що збори відбудуться в неділю, 12. серпня. Є важні справи до полагодження, тому проситься всіх членів явитись. Особливо проситься тих членів, що ще не перейшли на нову систему, щоби виміняли свої грамоти, а ті, що довгують вкладки, конечно нехай прийдуть на збори, інакше будуть суспендовані. — Василь Стриковський, предс.; Антін Гарасим, кас.; Микола Ю. Сеник, секр.

РАЧЕСТЕР, Н. Й. Сестр. Пр. Богородиці, від. 36, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членкиць, що мітінг відбудеться в суботу, 11. серпня, в годині 7-мій ввечір. Проситься членкиць прийти на означений час і привести нових кандидаток та вписати свої діти. Напоминається довгуючих вирівнати свій довг, бо в противнім разі будуть суспендовані. — Олена Скробач, предс., Марія Мельник, кас.; Софія Гунька, секр.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. Цим повідомляється членів Бр. св. Василія, від. 339, що мітінг відбудеться в суботу, 11. серпня, в годині 5-тій ввечір, під ч. 3322 Н. Лавренс ул. Тому, що є важні справи до полагодження присутність кождого члена конечна. Довгуючим пригадується вирівнати свої залеглости, бо в противнім разі наразяться на суспензу. Пригадується тим членам, котрі ще не змінили своєї старої грамоти, щоб принесли її зі собою на мітінг і зміняли. — Ів. Сорока, предс.; М. Барна, кас.; Ол. Будай, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Відділ 204 повідомляє своїх членів, що збори відбудуться в суботу, 11. серпня, в годині 8.15 ввечір, в галі укр. прав. громади, 334 Іст 14. вул. Подається всім членам до відома, що нова адреса секретаря відділу є: 128 Second Ave., N. Y. C.

БРІДЖПОРТ, КОНН. Тов. Укр. Січ, від. 59, повідомляє своїх членів і членкиць, що місячні збори відбудуться в суботу, 11-го червня, в годині 7-мій точно. На цих зборах будеться принимати нових членів. Котрий член приведе нового члена дістане нагороду спеціяльну від відділового секретаря. Пригадується членам, що по скінченню зборів буде забава для членів, членкиць і гостей. Проситься членів на збори прийти на означений час. — Іван Глива, секр.

ЛІНДЕН, Н. ДЖ. Тов. ім. Івана Франка, від. 306, повідомляє своїх членів, що звичайні збори відбудуться в суботу, 11-го серпня, в годині 7:30 ввечір, в галі, де звичайно. Проситься всіх членів на ці збори явитись. Довгуючих напоминається сплачувати свій довг. — Т. Федуник, гол.; М. Зварун, кас.; В. Моссора, секр.

БРУКЛИН, Н. Й. Тов. Дністер, від. 310, повідомляє всіх своїх членів, що місячний мітінг відбудеться в суботу, 11. серпня, в годині 8-мій ввечір, в гали де звичайно. Проситься всіх членів, щоб звернули свої тікети на тім мітінгу, бо в противнім разі кождий член буде змушений заплатити за стільки, скільки взяв тікетів. Довгуючих членів напоминається вирівнати свої залегости, бо в противнім разі будуть суспендовані. — І. Довгун, предс., Дм. Багрій, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Тов. Зоря, від. 69, повідомляє всіх своїх членів, що місячний мітінг відбудеться в суботу, 11 серпня, в годині 7:30 ввечір, в У. Н. Домі, 217-19 Іст 6-та вул. Проситься всіх членів прибути на означений час. Також на тім мітінгу члени мають розібрати тікети на баль. Напоминається довгуючих членів вирівнати свої залеглости. Подається до відома всім місцевим і позамісцевим членам, що нова адреса фін. секр. є: Eugene Parnicky, 208 Warren St., Jersey City, N. J. — Е. Парницький, секр.

ЧЕСТЕР, ПА. Бр. Сош. св. Духа, від. 237, повідомляє своїх членів, що звичайний місячний мітінг відбудеться в неділю, 12 серпня, в годині 2-гій пополудни, в У. Н. Домі при 4-тій і Ворд вул. Проситься прибути конечно на означений час, бо є важні справи до полагодження. На мітінгу будеться читати дуже важний лист, котрий ми отримали на днях з головної канцелярії У. Н. Союза. Пригадується довгуючим, щоб сплачували по зможности свої залеглости. Суспендовані минулого місяця члени, коли не заплатять своїх вкладок, будуть подані до виключення з У. Н. Союза. — Лука Благітка, предс.; Гр. Забитко, кас.; Гр. Стеців, секр.

НЮАРК, Н. ДЖ. Тов. ім. М. Грушевського, від. 219, просить всіх своїх членів прибути на збори в суботу, 11. серпня, в годині 8-мій ввечір, в гали церковній, 179 Корт вул. Кождий член є обовязаний бути на зборах, бо є важні справи до полагодження. — М. Боднар, предс.; В. Ткач, кас.; А. Мудровський, секр.

ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ. Бр. св. О. Николая, від. 4, повідомляє своїх членів, що місячний мітінг відбудеться в суботу, 11 серпня, точно в годині 7-ій ввечір, під ч. 72 Моріс вул. Проситься всіх членів явитись на означений час, бо є важні справи до полагодження. — Микола Пупчик, пр.; Василь Глива, кас.; Семен Кусень, секр.

МАНВІЛ, Н. ДЖ. Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 349, повідомляє, що на піврічних зборах предсідатель Василь Возьний зрезигнував, а на його місце вибрано Олексу Явдошак. Місячні збори відбудуться в неділю, 12. серпня, в годині 2-гій, в Набожинського. Проситься довгуючих членів сплачувати свої залеглости, бо в противнім разі будуть суспендовані. — Олекса Явдошак, предс.; Дм. Федина, кас.; Н. Лісний, секр.

ПІД БУРХЛИВУ НІЧ.

(Дума).

За горою десь
Сонечко смієсь,
За ним, за ним чорна хмара
На здогін женесь.

Стогне, клекотить,
Грім загуркотить,
Раз від разу блисне, трісне,
Дощик цюпотить.

До віконець бє,
Не перестає,
Чорні тіни, мов примари,
Гуторять своє.

Ніченька опять
Хоче все приспать,
Та цвіточки серед тучі
Чепурно стоять.

Тихо, все мовчить,
Дощик цюпотить;
Там утомлена матуся
В хатині сидить.

Серце давить щось,
Сумує чогось,
Груди хвилює, ледви дише,
Мов кличе когось.

Ген думками ввесь,
А сльозина пресь,
Шепче й шепче: чи в неволі
Згинути прийдесь?

Не гаразд було,
З гуком перейшло.
Вже глибокі грубі риси
Краються в чоло.

В неволі застій,
Ох, Ти, Боже мій!
Кують нарід у кайдани
За вільний настрій.

Поглянь у садок,
Скільки там квіток...
Лютий ворог забирає
В неволю діток.

Громи грюкотять,
Хмари клекотять,
Наболілі тяжкі рани
В серденьку болять.

Чи нам сонце десь
Настрічу женесь?
Чи розпадуться кайдани
Доля усміхнесь?...

Всміхнеться вона,
Не буде сумна,
Тільки віра до побіди
Хай жиє одна.

То час загостить,
Віра побідить,
Славу й щастя України
Ввесь світ прославить.

М. Костишин.

Radio

Слухайте Української Радіо Програми, яку дає Наш Базар, 151 AVE. A, NEW YORK CITY, кождої неділі від год. 9:30 до 10:00 рано зі стації WBNX, 1350 Кс., де проголошує Петро Задорецький. 186

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА.
Зміна Радіової Стації.

Подається до відома всім слухачам Української Радіової Програми в Філаделфії і околиці, що У. Р. П. тепер надається зі стації WDAS 1370 Кс., що суботи в 2:30 пополудни.

У. Р. П. в Філаделфії існує ще від березня ц. р. На постійність У. Р. П. заслужила собі не лише своїми оригінальними піснями, але і своїм національно виховавчим впливом, головно на молодіж. Треба надіятись, що правдиві українські патріоти зрозуміли це і надальше будуть підтримувати У. Р. П., як дотепер.

У всіх справах У. Р. П. звертайтесь на адресу: Ukrainian Radio Program, 3720 N. 9th St., Philadelphia, Pa.

186 Українська Радіо Програма.

ПРОВІДНИК РОСІЙСЬКИХ ФАШИСТІВ.

Співпраця з Японією проти большевиків.

До Білгороду (столиці Югославії) приїхав був Анастасій Вонсацький, провідник російських фашистів, американський горожанин. Тепер він має 36 літ. Брав участь у горожанській війні, потім виемігрував. У Ню Йорку оженився з одною Американкою тай так став міліонером. Цей йому вможливило присвятитися організації емігрантів. У характері провідника російських емігрантів відвідав він досі всі важніші еміграційні осередки у Манджурії, Китаю та Японії. Тепер подорожує по европейських краях.

Журналістам сказав, що в Манджурії є коло 200 тисяч Росіян, із них половина еміґранти. Із комсомольців, які втекли з СССР, довідався, що серед комсомольців поширилася дуже фашистівська ідея. Урядова назва російських фашистів є „Всеросійська фашистівська партія", а оснувалася 25. квітня ц. р., так, що дві фашистівські партії злилися в одну. Тепер є коло 14,000 російських фашистів. Центральний комітет фашистівської партії має свій осідок у Харбіні. Оснували й ґенеральний штаб російських фашистів і приписаний є однострій для членів. На правому рамені мають чорну свастику. Часопис тих фашистів є „Наш путь". Японська влада позволяє фашистам носити зброю. Як японські війська займуть російську територію, що станеться незадовго, за ними підуть фашистівські аґітатори та аґітуватимуть між народом і полоненими червоноармійцями, щоби їх приготовити для фашизму.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВИ.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

На визвольну боротьбу й політичних вязнів.

Замісць висилки повідомлення про своє вінчання з панною Стефанією Перестюківною, гр. Дмитро Галичин зложив на визвольну боротьбу $25.

З нагоди тогож вінчання зложили $22 на політичних вязнів слідуючі громадяни: д-р Л. Мушуга $5; М. Мурашко, Р. Слободян, О. Ревюк по $2; М. Пізнак, М. Скубова, М. Боднар, І. Гузар, П. Перестюк, Р. Калакура, М. Лялька, С. Лялька, М. Близнак, М. Олійник і І. Галичин по $1.

Гроші переслано через Обєднання.

КЛІВЛЕНД, О.

На визвольну боротьбу й політичних вязнів.

З нагоди ювилею 25-літнього подружого життя гр. Теодора і Анни Сендеґа присутні гості зложили $9, а саме $5 на визвольну боротьбу, а $4 на політичних вязнів. Збіркою занялися Василь Чубинський і Юлія Коростинська. Жертви зложили: Т. Сендеґа, Анна Сендеґа, С. Дулик, Дм. Пилипишин і І. Борак по $1; Д. Загута 75 ц.; І. Ґой, Пазя Ольшаницька, Н. Гавриляк, В. Чубинський і Юлія Коростинська по 50 ц.; Марія Ковальчик і В. Новак по 25 ц. Дрібними датками 25 центів. Гроші вислано на призначені цілі через Обєднання.

Дмитро Загута.

ВОДЕРВЛИТ, Н. Й.

На визвольну боротьбу.

Дня 26. липня відбулися в гр. Василя Дзюмбили хрестини, на яких присутні зложили $6 на повищу ціль. Жертвували такі громадяни: В. Дзюмбила, Т. Дзюмбила, П. Ригаnич, С. Чайковський і П. Ковальчик по $1; Т. Яхвак 50 ц., а дрібними датками 50 ц. Гроші переслано через Обеднання.

І. У.

СВІТОВА ВІЙНА ДВАЦЯТЬ РОКІВ ТОМУ. — 24. ЛИПНЯ. ВСЯ ЕВРОПА ЗАНЕПОКОЄНА. (16)

Австрійські амбасади офіційно оголошено в ріжних державах повідомили уряди, при яких вони були акредитованими, що Австро-Угорщина післала ультимат Сербії. Скрізь викликало рушучу критику й незадоволення те, що ультимат складено в такій формі, якої ніяка суверенна держава не може приняти. Лише в Берліні вже заспокоїлися. Виконуючий обовязки міністра справ закордонних Франції, міністер судівництва Бювеню Мартін, не знав, що робити.

Пуанкаре дав відповідні інструкції Мартінові й Франція почала готуватися до дальших несподіванок. У Петербурзі нота викликала велике занепокоєння. Всі чужинецькі амбасади були вже в 7-мій годині ранком розбуджені. Їм важко було вставати після гучного бенкету на честь Пуанкаре, який то бенкет щойно недавно скінчився. За цим почалася ціла низка ночей, коли годі було амбасадорам спати. Вся дипломатично-політична машина запрацювала дуже інтензивно.

Міністер справ заграничних Росії, Сазонов, поспішив до свого міністерства, де його вже чекав начальник канцелярії міністра, Шілінг. Сазонов та його найближчі помічники знали, що Росія тепер стоїть перед подіями, які можуть надовго рішити її долю та долю її народу. Треба було бути дуже уважним. Вже в десятій годині ранком Сазонов телефонував цареви про ультимат Австрії Сербії. Цар наказав, щоб його ввесь час інформували про цю справу.

Ніхто не міг пояснити поступовання Австро-Угорщини, але всі чули, що вона вже рішила воювати. Скоро приїхав до міністра Сазонова австроугорський посол, Шпарі. Він прочитав довгу ноту Сербії, а потім почав пояснювати її. Його перебив Сазонов словами: „Ви хочете воювати проти Сербії. Ви стараєтеся розкути вогонь війни в цілій Европі". Посол заперечував, як міг, але згоджувався, що ситуація тепер дуже поважна.